

Előfizetési árak:

Egy évre 6 frt — kr.
Fél évre 3 frt — kr.
Negyed évre 1 frt 50 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Hollósy és Vajda nyomdája,
bova a lap szellemi részét illető
közlemények, előfizetési pénzek
is küldendők.

SZENTESI LAP

POLITIKAI ÉS VEGETES TARTALMU KÖZLÖNY

Hirdetések árát

valamint nyitléri közlemények
kiadóhivatalunk méret szerinti
olcsón számát.

Egyes példányok kaphatók:
A közgazgatás többi ágazatánál a választás
vagy kinevezés fölött vitatkozni másodrendű kérdésnek
már nem tartom a döntést: mert az önkormányzat első feltétele a viszonyok elapíserete.
E tekintetben utalok a főispáni kinevezések
azon szomorú eredményeire, amelyek ott tapasztalhatók,
ahol idegen egyéneket küldtök a hatalom az illető megyékbe.

Kéziratok visszatartanak.

Megjelenik hetenként háromszor:
vasárnap, szerdán és pénteken
a kora reggeli órákban.

Felelős szerkesztő és lapfajdosos:
S I M A F E R E N C Z.

Lapunk megrendelhető:
a kiadóhivatalban és lapkihordóink
ótján, kik az előfizetési pénzeket is felvehetik.

Jövő képe itthon.

Változás az egész vonalon.

Szell Kálmán miniszterelnöksége nemcsak a központi kormányzatban jelent nagy rendszer változást; de a megyékben is. A főispáni kar is ki lesz szelvéve. A Bánffy rendszerben maguk túl exponált főispánok közül több megkapja a fölmetést rövid idő alatt. De a nagy szemű rosta hullajtás arra az időre lesz fenntartva, mikor 3—4 hét múlva gróf Apponyi veszi át a belügyminiszteri tárca vezetését. Összesen 37 főispán felmentése forog kombinációban, — mint a beavatott helyről colportálják — s ezek között első helyen van szóban Csongrád megye főispánja. Mint tegnap a ház folyosóján emlegették Vadnayt azért nem fogja elejteni a kormány, hanem Pest város főkapitányává van kizemelve. Rudnay főkapitány ugyanis a miniszteriumba megy be, s úgy a főkapitányi állás megüresedik. Ha ez a kombináció valósul meg, akkor Vadnay hamarosan elhagyja megyénket; ellenkező esetben csak egy pár hó alatt.

A hivatalos világ egyéb vonalain is nagyobb személyi változásokra lehet Csongrád megyében számítani.

Vadnay távozása különben éppen azt jelenti Csongrád megyében, mint Bánffy Dezső bukása.

A brutális erőszak és személyi hajszának kora záródik le távozásával megyénkben. S ennek immár itt van ideje.

Beköszönt a számadás ideje arról, hogy miként lehet bírság-pénzért, melynek kiadásáról a megbírságot tudomással se birt, árverést tűzni ki s a nélkül, hogy a végrehajtást szenvedett fel arról törvényesen értesítetett volna, házat az árverés megtartása érdekében feltörök s hivatalos rabló-módrá 23 évi családi vagyont, ereklyét közprédává tegyenek. S teszik ezt főispáni rendeletre. A végrehajtó tudja, hogy nagy törvénytelenység hajtatik végre, részt se vesz az egzekúcióban. Hanem az erőszak nyomása alatt megbiz ezzel egy, a végrehajtás foganatosítására teljesen jogosulatlan egyént.

Majd számon lesz kérve minden s elégtétellel lesz nyujtva a megsértelt és lábbal tapodott jogrendnek.

A Bánffy-korszak alatt némán túrtük az elvetemültség minden nemét. A kibérelt emberek becstelen támadásait. Néma, fagyos közönyttyel néztünk mindent, túrtünk panasznál nélkül házfeltörést, erőszakot és főispáni zsandár-uralmat. Hallgattunk; mert a Bánffyak és Percezek hazájában megértük, amit Tompa a Back-korszakról irt, hogy testvér testvér ellen, apa fia ellen, barát barát ellen lett a hatalom érdekében harcra uszítva.

A számadás korszaka beköszöntött; de ez ne legyen a bosszú, a gyűlölet, a

pártos visszatorlás, hanem a becsületesség elégtétel számadása.

A nagy harc, mely után megtisztult az ország füllét, fojtó levegője, a szabad levegő, a nyugalom, a béke korszakát hozza el Csongrád vármegyére. S azután kezdünk harcot a kulturáért s vegyük föl a nemes versenygés küzdelmét a béke, a közszerepét ápolására.

A közkormányzatban legyen jelszavunk az új-korszak jelszava:

Törvény, jog és igazság!

Pártatlan eljárás osztály- és rangkülönbség nélkül.

S akkor messze időkre szent lesz a béke!

Úgy legyen!

A jó közigazgatás titka.

Budapest, 1899. márcz. 4.

Most, hogy a kormány élére egy szavahihető magyar ember került, aki szakítani látszik az egész korrupt-rendszerrel, amely Macehiavelli iskoláját követte Magyarországon, — időszerű lesz foglalkozni azzal a kérdéssel, amelyet minden jó hazafi úgy szeretne megoldva látni, hogy abból a közügyre háramoljak a legnagyobb haszon.

A jó közigazgatás elveiről nálunk igen eltérők a fogalmak. Legtöbbször külföldi példák után indulnak azok, akik e fölött okoskodtak és csak igen kevés állaspontjára, mikor ök is elismerik, hogy a közügyek igazgatása nem jelent mást, mint a közügyeknek javítását.

Pedig ez a helyes kiindulási pont. Még pedig annyira helyes, hogy a magyar nép szelleme megelőzte Nyugat népeinek tudósait a közigazgatás logikái, eszjogi értelmezésében már akkor, mikor e fogalmat legelőször vette ajkaira — holott a külföldi tudósok csak most jutottak el a magyar géniusz állaspontjára, mikor ök is elismerik, hogy a közügyek igazgatása nem jelent mást, mint a közügyeknek javítását.

Ez az elmélet annyira általánossá vált már az egész Nyugaton, hogy még a törvénykezés, az igazságszolgáltatás feladatait is azt tekintik helyes irányúnak — amely irány a büntetések alkalmazását is a javítás céljával alkalmazza a magánügyekkel szemben előforduló panaszoknál, azok jogorvoslatainál.

Ha már a magánügyek igazgatásánál tehát ez a fő cél — a javítás, ha már ott annyit tesz igazgatni, mint javítani, igazítani: úgy mennyivel inkább helyén való ez elv gyakorlati alkalmazása a közügyek igazgatásánál, ahol csakugyan mindig a közjóknak kell szemünk előtt lebegni.

Mikor Grünwald Béla sürgette először a kinevezési rendszert általános orvosser gyanánt — már akkor tisztában voltam vele, hogy mellesleg dologban keresi a lényegét s hogy nincs az újabbkori elmélet pártján, hanem a német szabadság követőit követi, akik szerint a közigazgatás az adminisztrációval egy jelentőségű, tehát alap eszméje a közszolgálat. A közügyek szolgálata maga gépies, lélek nélküli rendszer szerint.

Ezeket előre bocsátva, mi abban a nézetben vagyunk, hogy itt nem az a fő kérdés, vajjon választott vagy kinevezett tisztikar igazgatja-e közügyeinket, mert a rendőség, a számvétség, a közegészségügy, s főként az építkezési ügyek és az adóhivatalok ellátását kinevezett tisztviselőkre bízni már azért is helyes dolog lenne, mert így azokra az állásokra magasabb képzettségű embe-

reket lehetne alkalmazni s a sok különböző szabályrendeletet mellőzhetné végre egy egységes közigazgatási jog, ami épp úgy hiányzik, mint az egységes magánjog. Természetes, hogy így nem lehetett egységes magyar nemzetet sem alkotni.

A közigazgatás többi ágazatánál a választás vagy kinevezés fölött vitatkozni másodrendű kérdésnek már nem tartom a döntést: mert az önkormányzat első feltétele a viszonyok elapíserete.

E tekintetben utalok a főispáni kinevezések azon szomorú eredményeire, amelyek ott tapasztalhatók, ahol idegen egyéneket küldtök a hatalom az illető megyékbe.

Azonban fő dolognak tartom, hogy arra temett, egész embereket állítsanak be a közigazgatás szervezetébe. Olvan egész embereket, akikben van igazságosság, jószág és szeretet; akikben van szív és lélek. Akik nemcsak egy nagy gép mellé állított kisebb gépek, nem kerékkötők, hanem eleven lények. Mesterei a gépeknek, nem pedig csak kerekek, mert így odajutunk, mint a francia adminisztráció, hogy csupa gép, csupa kerék, csupa hivatalnokokból áll a francia társadalom, amelyet ide-odarángat egy kis bankesoport akarata örökös válságok közt.

Ha tehát a magyar szellemnek megfelelő formába akarnók önteni a közigazgatás gépezetét, hosszú német fegyverek helyett nehéz kardok, a nevelésesen hosszú lándzsák helyett pedig könnyen forgatható, jól kézbe markolható magyar kardot kellene adnunk a magyarság kezébe, azaz világos szerkezetű, könnyen kezelhető közigazgatási gépezetet kellene adnunk a magyar nemzet számára — olyat, amelyet ő az ő harci vitésége felhasználhat, nem pedig oly nehezen, amelynek sulya, terhei alatt összeroskadjon.

A siker aztán nem a fegyvertől, de a fegyverforgató vitéségtől fog függni, s akkor lesz jó a magyar közigazgatás, ha ráterünk a valódi feladatok teljesítésére, t. i. hogy purifikáljuk a gépezetet és emeljük a közigazgatási képességet.

Általában azt tartom a fődolognak, hogy jó tisztviselői kart teremtsünk a magyar közügyek számára.

Mert ha egy olyan bíró, olyan ügyész, olyan orvos akadna is, aki magánfelek pörös ügyét, baját rosszakaratúlag intézné el, hibát követne el ez által: mennyivel inkább kötelesek a törvényhozók gondoskodni arról, akár választás útján, akár kinevezés által látják el a közigazgatást — hogy oda csak egész emberek, jó szívet és nemes lélekkel bíró tiszta kedélyű emberek jussanak be, ha azt akarják, hogy modern szellemben teltesse a közigazgatás ezental feladatait. Azaz, hogy ne csak, szolgáljon ne csak adminisztráljon gépiesen, hanem most már javítsa is.

Hogy ez az elv szigorúan keresztülvitessék, a nemzeti nevelésnél főszűlyt az ifjak erkölcsének fejlesztésére kellene fordítani s így küldeni őket felsőbb és felsőbb iskolákba, ha erre megvan az erkölcsi kvalifikációjuk is, hogy belőlük humanus gondolkodású emberek leszenek.

A bestiális hajlamú, az erkölcsi érzés nélkül szűkölködő tanulók előtt pedig be kellene zárni az egyetem kapuit, nehogy onnét kikerülve embertársaik sorsát kezükbe ragadhassák polgártársaik ellen azt a fegyvert, amelyet az ő javaik védelmére bíztak rájuk, akár úgy, hogy kinevezték, akár úgy, hogy megválasztották őket e célra. Mert fődológ egy jóval, humanus és magasabb képesséssel bíró szorgalmas tisztikar megalkotása, amely új szellemet fog behozi a magyar — ázsiaiak tartott — közigazgatásba. Hiszen nem a fegyver dönti el mindig biztosan a csata sorsát, hanem a jó stratégia és a harcai vitéség.

Dr. Hollósy István.

Politika.

Csütörtökön nevezetes ülése volt a magyar képviselőházak.

Elnök búcsúzása és elnök beköszönője hangzott el a vörös posztóval bevont pulpitusról.

A sok kíváncsi nép a karzatokon mely megindultsággal és meglehetősen vegyes érzelmek között hallgatta ezeket a beszédeket.

Azért mondom, hogy vegyesek voltak az érzelmek, mert a két beszéd hatása homlok-egyenesen ellenkezett egymással.

Láttuk, amint egy becsületben megőszült agg, szívében fiatalos tűzzel, szemében a lelkesedés lángjával, kifeszített mellére tett kezekkel, szép, érczes hangú beszédben elbúcsúzott az elnöki széktől.

Kezét szívére téve, lágy, meleg hangon köszönte meg az összes pártoknak külön-külön és együttesen, az egyes képviselőknek és barátainak vele szemben tanúsított példás magatartását. Röviden megemlékezve azokról a törvényekről, amelyeket apánk 1791-ben a későbbi utódok számára, követendő példaképpen törvénykönyvünkbe aranyos betűkkel feljegyeztek. Emlekezettükbe hozta, hogy ezen törvényekben az van, hogy Magyarország független, szabad ország, semmi más országnak alávetve nincs s minden ügyeiben szabadon, önállóan intézkedik.

— Ezt a törvényt megtartani, s ha kell, megvédelmezni — kötelessége minden igaz magyar embernek! Tartsuk meg ezeket a törvényeket. Munkálkodjunk nemes elhatározásokkal a jogegyenlőség kiterjesztésére; szeressük hazánkat s akkor boldog lesz e hon, megelégedettek ennek fiai, s minket pedig meg fog áldani az Isten!

Ez volt a távozó elnök búcsúja.

Szinte elementáris erővel tört ki a Házban az éljenzés s falengető tapsok között hagyta oda helyét az öreg Madarász József. Szíves kézzorítások és meleg ölelések között ült vissza helyére, oda, elvtársai közé, barátai mellé, ahol neki már 50 év óta megszokott helye van.

Következett egy másik elnöknek beszéde.

Ez már nem búcsú, hanem beköszönő volt. És éppen azért nem tudom megérteni a két beszéd hatását, illetőleg különbségét.

Azt tudom, látom, hogy Madarász megy, — Perczel jön. Látom, hogy midőn Madarász apó elmegy az elnöki székből, mindjárt utána — a másik oldalról — felmegy — Perczel Dezső. Ez idáig jól van. Kettőn egyszerre egy és ugyanazon helyen nem lehetnek, — ezt már a fizikából is tanultam. Eddig tehát azt mondják, hogy: — természetes.

De már most azt mondja meg nekem valaki, hogy micsoda az, hogy a lelépő elnök búcsúzóját az egész Ház, mint egy ember, a legnagyobb lelkesedéssel fogadja és búcsúzásakor frenetikus tapsban tör ki minden ember; mikor pedig a beköszönőni készülő új elnök megjelen a pulpituson, akkor kétféle hangulat uralkodik az emberek lelkén. Nehogy azonban azt gondolják, hogy az a kétféle hangulat valami természetes kifejezése az érzelmeknek, hát tudni kell azt is, hogy nem mint a köznépies életben szokott lenni, — az elvek

győzelméért sikraszállt tábor örömrádala és a vesztett fél megadásának hangjai keverednek itt össze egymással, hanem egy egészen különös, minden összhangzástól ment látvány terül el az emberek szemei előtt.

Nem a győzelem érzete lelkesíti az emberek lelkét, se nem a veszteséget fájlalják, hanem mintegy elképedve néznek egymásra, kutatva, keresve az arcokon egy jelt, vagy egy magyarázatot, a mely megfejtene, hogy mi is történt hát?

Melyik az a többség, amelynek bizalmát ez az ember hangoztatja, hogy ő ezen a jogczimben mond onnan, arról a pulpitusról beköszöntött?

En? ... Dehogy. Ments' Isten, hiszen ha rajtam állott volna, inkább a pokol fenekére küldtem volna, mintsem hogy oda.

— Úgy-e, te is ... te is ...

— Igen, igen.

— Dehát mégis hogy van hát akkor? Mert valahogy mégis csak van. Hogy került hát az oda? Én ugyan rászavaztam, mert tartoztam vele, dehát azt gondoltam, hogy ... izé ... hogy csak tréfa lesz ...

— Igen, igen, én is rászavaztam, de hát én is azt gondoltam, hogy ... izé ...

— Dehát most már Isten neki.

— Eljen!

— Na, hát ezt nem értem én. Lehet, hogy akad valaki, aki jobban ért hozzá, mint én, mert valahogy mégis csak kell lenni. En azonban nem töröm rajta a fejem, hanem ráfogom, hogy ez — politika. Törje rajta az eszét, akinek kedve telik benne, nekem ugyan nem kenyerem.

— **Emlék-köszgyűlés.** A szabadságharc kezdetének 51 éves évfordulóját Szentes város képviselőtestülete emlék-gyűléssel ünnepli meg, a mikor is az emlékbeszédet Dr. Lakos Imre polgármester fogja megtartani. — A polgármester a képviselőkhez következő felhívást intézte:

Felhívás

Szentes város hazafias érzelmi képviselőtestülete az 1899. évi márczius 15-ikének megünneplése iránt.

Hazánk közszabadságának, alkotmányosságának, az emberrel vele született jogok elismerésének korszaka 1848. márczius 15-ikével kezdődik: ezen napon született meg a modern Magyarország, úgy politikailag, mint társadalmilag, szellemre nemzetinek, hivatásra — az európai kultúr népek versenyében — a tudomány, művészet, humanizmus és anyagi jólét hathatós tényezőjének. — A nemes születést a nemsokára reá következően borzasztó, azonban dicső verkesztés fényesen igazolta: Magyarország a művelt világ rokonszenvét megnyerte és a béke emberies művében, a művelt államok között, megbecsült versenytársra lón. A nagy napnak évfordulója — ezúttal az 51-ik — elkövetkezett és Szentes város hazafias szellemű, emelkedett gondolkodású, élénk történeti érzékű, az ősök érdemeit megérteni és becsülni tudó képviselőtestülete, mint egyszersmind e város jó népe felvilágosodott és józan szemlélemmel igazi letéteményese, tudni fogja kötelességét, hogy t. i. lelkének tiszta érzületével áldoznia kell a nagy idők emlékének, kegyeleti tüzeket gyújtani a hősök érdemeinek a minden igazaknak templomában: a hála égi oltárán.

Ez oltárhoz hívom a képviselőtestületet, sorakozzunk mindannyian ennek tiszta áldozati lángja köré, egyesült imáinkban emelkedjünk fel a gondviselés istenéhez, hogy termékenyítse meg lelkeinket a nagy idők nagy férfainak dicső emlékével és nevelje bennünk az Isten, haza és emberek iránti szeretetet. Az igazi hazafiai érzelem-

ben való ünneplés míg egyfelől szent kötelességünk, másfelől dísz kölcsönöz képviselői tisztünknek.

Maradtam hazafias üdvözléssel Szentesen, 1899. február 24-ikén

Dr. Lakos Imre,
polgármester.

Országgyűlés.

— A t. Házból. —

Tegnap a nemzetipárt Horánszky Nándor vezérlete alatt kimondotta a párt feloszlását s ma már együtt szavazott a kormánypárttal. Együtt szavazott, mert a pártfeloszlással egyidejűleg ki lett mondva, hogy a párt belép a kormánypártba.

Ma tehát már csak a függetlenségi párt és a kis néppárt áll szemben a közjogi alapon egyesült óriási kormánypárttal.

Nyolcvan ellenzéki ember 360 kormánypártival. Most már nincs más hátra, minthogy a függetlenségi párt arányaitának is egyesülni kell, hogy a közjogi ellenzék egyesült erővel, a személy kifogások teljes legyőzése mellett szilárd összetartással állhasson szemben hazánk állami függetlenségének kivátsága érdekében az óriási kormánypárttal.

A parlament ellenzéki férfait éppen nem bántja az, hogy ily óriássá nőtte ki magát a kormánypárt. Szükség volt rá. Éppen a függetlenségi párt programjának érdekében, hogy a nemzeti párt hatalomhoz jusson.

Tiszta választásokat akarnak: hisszük is, hogy megtartják a programot s így e tisztító tüzben megmésesül a választók érke és lelke s a legközelebbi választásoknál szaporodni fognak az állami függetlenség eszméjének hívei.

Mert, hogy lett ily óriássá a kormánypárt? Lélekvásárlással, hivatalos visszaéléssel és brutális erőszak alkalmazásával.

Mihelyt a választásoknál megszűnik ezen eszközök alkalmazása, akkor tért nyer a szabad lelkiismeret és erőhöz jut a tiszta politikai meggyőződés. S a szabad tér és tiszta erő korlátlan érvényesülése a nemzet mind nagyobb-nagyobb tömeget fogja állami függetlenségünk zászlaja alá vonni.

Szell Kálmán programja után tehát ezért üdvözölheti igaz ünnepi hangulattal a függetlenségi párt a nemzeti pártnak kormánybaolvasását.

Ennek a rendkívül erős helyzetváltozásnak azonban igen mulatságos epizódjai játszódtak le a képviselőház folyosóján a mai ülés előtt.

A nemzeti párt ott hullámozott a régi helyen a folyosó jobb szárnyán. Ivánka Oszkár a nemzeti pártnak e legszenvedélyesebb tagja; ki anyyi sebet osztott a jobb oldalon Bánffy és Tiszák felé, bús melancholiával sétálgat a tömeg között. Fut a néppárt eleven lelkes tagja: Rakovszky s kacagásba tör ki Ivánka előtt:

— No, hát te is mungó lettél?

— Mungó, — mungó, mind ...

Bent a Házban kezdetben nagyon nehezen ment a szerepcseré: mert húsz év óta a nemzeti párt megszokta, hogy mindent ellenében s most egyszerre meg kell szavazni a kormány javaslatát. S mikor szavazni kell, az egyik feláll, a másik ülve marad, nem tudja hogy mit csináljon.

Az indemnity megszavazásánál arra nézve, hogy a hatralékos adók után szedhető-e kamat vagy nem, a nemzeti párt szemben a pénzügyminiszterrel; az ellenzékkel szavazott.

Az ellenzék részéről ugyanis Barabás Béla, Szalay Károly, Páder Rezső és Sima Ferencz a mellett harcoltak, hogy kamathatralék csak indemnitás megszavazása után szedhető az adóhatralékoktól.

Sima hangsúlyozta, hogy az adófizetők nem okai annak, hogy a kormány törvényen kívüli állapotot teremtett s így őket nem lehet sújtani a törvénytelenység következményeire.

A többség azonban többség marad, a pénzügyminiszter javaslatát elfogadta.

De hiszen ez a legkisebb baj.

Azt a csekély kamathatralékok jó lélekkel fizeti meg mindenki azon tudatban, hogy egyéb irányban az új kormányzat szelleme a nép jogát, a törvényt és igazságot fogja védelmezni.

Helyi és vegyes hírek.

— **Szabdalában.** Nagy szél — kis eső! ezt mondja a példabeszéd. Ez illik rá — úgy látszik — arra a bankóhamisítási ügyre is, amely a csendőrség jóvoltából oly nagy port vert fel a múlt hónapban nemcsak nálunk, de az egész országban. A bankóhamisítási ügyben tudvalevőleg többeket hallgatott ki a csendőrség, a kiknek egyszóval a kihallgatás után nyomban szabadon eresztette, egy részét azonban csak pár nap múlva. Egy kis töredéket azonban jónak látott — a magjáért — átadni a kir. ügyésznek. Eleinte Szegeden voltak elzárva a gyanú alatt lévők, de néhány nap múlva felszállították őket Budapestre, miután az ottani törvényszék az illetékes bankóhamisítási ügyben ítélezni. Kilenc ember lett így módon elfogva, de hogy mily nagy okért, azt legjobban mutatja az a körülmény, hogy ezek közül pénteken délután öt szabadon lett bocsátva. A vizsgálati fogságból Miskolczi Török István, Fekete Ignác, Pardi Imre, Fodor István és Borsi Sándor kerültek ki újjában, a kik a tegnapi napon már haza is érkeztek. Még csak Kálmán Gergely, Héjja Lajos és László Kiss János vannak fogva, de aligha nem ezek is nem sokára hazakerülnek. Úgy látszik, hogy a csendőrség nem annyira pénzhamisítókat, mint inkább csizmadiait fogott.

— **Elutasított főlebbesz.** Nagy József adóügyi tanácsnok a ki egy időben hivatalból fel volt függesztve, az iránt fordult a városi közgyűlés elé, hogy a felfüggesztési idő tartamára is utalja ki részére a pótfizetést. A közgyűlés azonban a kérelmet nem teljesítette és pedig azon oknál fogva, mivel azt az összeget már a volt helyettes annak idején felvette a közpénztárból. Nagy József ezt a határozatot előbb a vármegyére, majd midőn itt is elutasított, a hellyugyminiszteriumhoz megfellebbezte. De itt sem ért célt, miután a hellyugyminiszterium indokainál fogva jóváhagyta Szentes város közgyűlésének határozatát.

— **A halászlátai társulat ülése.** Dr. Csató Zsigmond alispán mint a csongrád—szegedi halászlátai társulat elnöke folyó hó 21-ikére hívta össze az érdekelteket alakuló közgyűlésre, a mely Hmvásárhelyen a székház tanácstermében fog megtartani. Lesz tehát már halászlátai társulat, de hát hal lesz-e azután? Mert ez lenne a fődolog. Azt hisszük, hogy hal is lesz ezután jobban, miután a társulat célja épen az, hogy a halak szaporodását gátoló körülményeket lehetőleg megszüntesse. Kíváncsok is volna, hogy a társulat eredménnyel működjék, mert ma-holnap oda jutunk, hogy a Tiszában nem lesz egy hal sem.

— **A szentesi I. 48-as kör** választmánya ma délután 2 órakor, a kör helyiségében ülést tart, amikor a márczius 15-iki ünnepségekre vonatkozólag fognak határozni. Figyelmeztetjük a választmányi tagokat, hogy az ólesen valamennyien együtt legyenek, sőt jól tessék a nem választmányi tagok is, ha onnan el nem maradnak.

— **Felmondott szerződés.** A deleői csárdát ez év első napja óta Korbaics Antal fehértemplomi vendéglős bírja bérbe a várostól. — Minthogy pedig a csárdaépület nagyon elhanyagolt állapotban van, abba a bérlő mindeztideig nem költözött bele, hanem folyamodott a közgyűléshez, hogy azt javítsák ki mielőbb. A közgyűlés a napokban foglalkozott ez ügyvel és akként határozott, hogy az épület tetejét, amely csurog, csement fedőlemezzel látja el. Nagyobb javításokba azonban az idén beemenni nem akar, mivel erre fedezet a költségvetésben nincs. — Korbacis azonban nem várta be, hogy az épület kijavíttassék és a tegnapi napon egy beadványt intézett a polgármesterhez, amelyben a csárda bérletéről lemond. — Lemondását azzal indokolja, hogy ő ez év első napja óta bérlője a csárdának, de azt még ma sem vehette használatba és így az idő végtelenéig nem fizethet minden jövedelmi forrás nélkül a városnak hasznából. — Hogy miként intézkedik ez ügyben a polgármester, azt nem tudjuk, de valószínűleg a lemondás el-, vagy el nem fogadását a közgyűlés határozatától teszi függővé.

— **Ajjas boszú.** Több, mint egy éve történt, hogy M. T. nevű nőt egyik jó a k a r ó j a feljelentette a szegedi kir. ügyészégnél, hogy Ember Istvánt megmérgezte, aminek következtében az el is halt. A szegedi kir. ügyészégnél felült a a névtelen feljelentés és a vizsgálatot a legnagyobb titokban nemcsak megkezdette, de be is fejezte. — Minthogy pedig kiderült, hogy a szóban lévő egyén hosszas betegeskedés után természetes halállal mult ki, így a vizsgálat alatt álló M. T. nevű nőt a szegedi kir. törvényszék, mint teljesen ártatlant, a vád alól felmentette. — Most jogában állana a becsületében meghurczolt nőnek a rágalmozó ellen a fenytő feljelentést megtenni, de ki ellen forduljon, mikor maga sem tudja, hogy ki volt az a bizonyos jó a k a r ó j a? A meghurczolt marad a szegényen, a rágalmozó a káröröm, hogy gyűlölt ellenségének mégis sikerült oly sok kinos órát és álmatlan éjszakát okozni vádaskodásával.

— **Vitás talicska.** Zagyai István panaszt emelt a rendőrségnél, hogy hétfői hetipiaczon kis időre ott hagyta a talicskáját. Midőn visszatért azt nem találta sehol. Midőn a mellette áruló Török Bálintot megkérdezte eltűnt talicskája felől, attól azt a felvilágosítást nyerte, hogy Nagy Mihályné tolta azon haza a kukoricáját de másnap reggel ő maga visszahozta. Zagyai megnyugodott. — Másnap azonban használaton várta a talicskát, mert azt sem Nagyné, sem pedig Török Bálint nem adta vissza. Ennélfogva kéri a rendőrkapitányt, hogy úgy Nagyné, mint Török ellen indítsa meg a vizsgálatot idegen ingó dolog jogtalan eltulajdonítása miatt.

— **Tolvajlás.** Vass Ferencz I. tized 87. szám alatti lakos panaszt emelt a rendőrségnél, hogy pénteken estefelé a szobájából egy kislajbi, továbbá egy anker remontoir zsebhóza lánczostól szórón-láhán eltűnt. Annak a gyanújának adott kifejezést, hogy a lopást nem követhette el más, mint Komjáti Mária napkeleti kereskedő, aki aznap nála is megfordult üzleti ügyben. — A rendőrség ez alapon látogatást is tett a gyanúsított hölgy 632. számú lakásán, hogy ott házkutatást tartson. — Komjáti Mária eleinte tagadta a lopást, de később bevallotta, hogy csakugyan ő hozta el a lajbit és az órát Vass Ferencztől és azt a vele egy udvarban lakó kedvesének, Patai Szabó Lajos szabó-segédnek ajándékozta. — Erre azután Patait vonta kérdőre a rendőrség, aki szó nélkül adta át az órát és a lajbit is. — Érdekes a dologban, hogy Patai ismerte az órát és tudta azt, hogy az a Vass Ferencz tulajdona volt. Így alighanem neki is baja lesz ezért a szerelmi ajánlódékért. — Az úgy különben ma már a büntető bíróság kezében van és így nemcsak Komjáti Mariát csukják el, hanem ő is bezárja egy időre a kereskedést.

— **Hűtlen cseléd.** Sipos Ferencz gyümölcsáruló bapanaszolta Cibolya István nevű 20 éves cselédjét a csendőrök előtt, hogy a ládájából 20 ft készpénzt a napokban ellopta. A ládába úgy tudott beleyülni, hogy előbb annak a kulcsát csepte el tőle. A csendőrök ennek alapján vallatára fogták a cselédet, de ez tagad mindent. Azt azonban beismeri, hogy apródonként a piaci áruláshól körülbelül 4 frtot a gazdája pénzéből magának megspórolt, és ezen pénzen előbb pipát, majd pedig gyűrűt vett. A gyűrűt sem sokáig viselte, rövid idő múlva becsapta a zalogházba. Minthogy egyéb dolgot nem sikerült a csendőrségnek belőle kivenni, így szabadon eresztették, de azért a spórolásért még is feljelentették a büntető bíróságnál.

— **Talált tájétképpa.** Tegnap egyik rendőre egy tájétképpát talált az utcán, a ki elvesztette átveheti a rendőrségnél.

— **Beteg lovak Torontál megyében.** A nagy-beeskereki gazdák körében, óriási rémület kelt, hogy a város lóállományában újra fellépett a takonykór. Most újabb tizenöt lovat vettek ki. Felemlítésem méltó, hogy Torontál megyében a múlt esztendőben takonykór miatt mintegy ezer lovat bunkóztak le.

— **A „Pillangó”** 9-ik számát t. olvasóink figyelmébe ajánljuk, 24 illusztráció, számos költemény, adomák, aforizmak stb. szellemes összeállításban a legszebb kivitelben találhatók benne. — A „Pillangó” előfizetési ára egy egész évre csak 4 ft. Előfizetni lehet a „Pillangó” kiadóhivatalnál Budapesten, VI. Teréz-körút 36.

— **Tárca rovatunk** ez uttal elmaradt, de legközelebb a regény folytatását hozni fogjuk.

CSARNOK.

Hetvenöt évvel ez előtt.

Szél Kálmán kormányának megjelenésével sok ellenzéki beszéd az asztalokban vagy a koponyában marad. Már a szerint, amint a képviselő urak előre elkészítik és leírják, vagy mint én szoktam, csak úgy futtában átgondolják beszédjük tartalmát és egy betű leírása nélkül lelkükben megformálják beszédjüket.

Ha a béke létre nem jön, hát most már megkezdődött volna a parlamenti élet-halál-harc.

Obstrukcióban az a legnagyobb erő, ki legelősebb és legnagyobb beszédek tud tartani. A békétárgyalások utolsó napjai előtt, mikor én a folyosót felláztatam a békegalambok ellen: Gyóry Elek megszólalt.

— Ne háborogj, öreg. — Hiszen úgy is tudod, hogy ha béke nem lesz: rád lesz legnagyobb szükség, csak légy készen mindjárt az első napra egy egynapos beszédre.

— Tudod, hogy mindig készen vagyok. Engem ne biztatgassatok, csak ti legyetek már egyet készen. De azt megmondom, hogy a sötét kamrából elő ne merjetez jönni olyan ajánlattal, hogy: „Bá n f f y n a k m e g s z a v a z z u n k v a l a m i t .”

— No, no, ne tüzeskedj. Ha azt mondom, hogy légy kész a beszédre, ez azt jelenti, hogy nem alkuszunk.

Persze hogy én kész voltam a beszédre. Hogy híven megfejtsem a mai politikai élet-erőket: átvastam a múlt világot minden alkotmányos nemzetnek parlamenti történetét.

A német, francia és angol államok életében találtam példákat, melyek a mi közeletünk sülyedésének hasonmásait tárja föl. De végre találtam példát a magyar nemzet történelmében is.

E századnak elején, 1824-ben, kesereg a közviszonyok felett gróf Széchenyi István és emlékirataiban írja a következőket.

„A hosszú időig elnyomott nemzetek legnagyobb szerencsétlensége, hogy az elnyomás megfontja jellemüket s maga után vonja az egyesek sülyedését is. Minden elnyomott nemzet megérezte e rothasztó hatást; ezt bizonyítja nemcsak Olaszország, hanem Magyarország története is.

Minthogy legtöbb érdeket nem a nemzet intézi, hanem egy idegen, ellenséges hatalom, a nemzet tagjai nemcsak olyinkor a nagy czelokkal való foglalkozástól, hanem elvesz rájuk néme e foglalkozás nemesítő hatása is. A legnemesebb czelokkal az eszményi elmélkedés lehetősége van kiszakítva a nemzet életéből s az emberek feltartóztatathatatlannul a kisszerű, alacsony érdekekbe sülyednek. A nemzet többségéből végre kihal a nemzeti nagyság és hatalom vágya is. A nemzet jó tulajdonságai elsorvadnak, a rosszak buján tenyésznek és elhatalmasodnak. Az idegen uralkodó ház, mely a nemzeti törekvéseket vesztélyeknek tartja, ketté repeszi a nemzetet s egy részével a másikat bontja meg. Az emberek nagy része, mert minden állapotnak megvannak a maga parazitái, idegen érdekek szolgálatába áll s nemzete ellen fordul, míg a többi tompa fasultságra sülyedve, megszokja ezt az állapotot is s nem háborodik fel többé a legnagyobb aljasság láttára sem. Az eszményi emelkedettséggel kihal az emberek lelkéből a nemesebb ambíció is s a leggazdagabbak, legfüggetlenebbek versenyeznek egymással a szolgalelkűségben, alacsonyásban s életük legfőbb céljauál fényes címek, rendjelek, oly állások elnyerését tűzik ki, melyekben eszközül szolgálnak nemzetük elnyomására, jogainak s érdekeinek kijátszására; a sülyedt nemzet pedig, mely elvesztette önézetét, már nincs annyi érzéke, hogy őket megvesse s nincs annyi ereje, hogy őket büntesse. S mert a nemzetet gyengének, a fejedelmet hatalmasnak látják, ehhez szegődnek s hogy hatalmas állásukat megtarthassák, s megbizható s nélkülözhetetlen rabszolgáknak tartassanak, mindenkit felülmúlnak polgárságukban s állásukat nem arra használják fel, hogy a fejedelmet megnyugtassák, megnyerjék a nemzetnek a meggyőzők, hogy a nemzet aspirációinak

kielégését a fejedelem legfőbb érdeke követeli, hanem mert attól tartanak, hogy ily eljárással elvesztenék bizalmát, a nemzeti törekvéseket veszélyeseknek tüntetik fel s gyantústói, árulói a nemzeti aspiráció képviselőinek.

A nagyobbak példája magával ragadja a kisebbeket s minthogy a szolgaság s alacsonyosság minden boldogulás feltétele s az önértetes érdem nem számíthat jutalomra. Minthogy a legmagasabb mérték, a nemzet érdeke és méltósága, kiveszett a szellemekből, az emberek nem nemes tulajdonságokat, nagy eszméket s tetteket követelnek már a közéletben, hanem a sikert bamulják s nagykat tartják már azt is, aki a hatalmat értelmességgel, ravasszággal s alacsonyossággal tudja megszerezni s megtartani s az így szerzett hatalomhoz való ragaszkodásban mutatott szívósságot a kiváló államférfiúi képesség jelenék tartják. Minél mélyebbre süllyednek az emberek a közéletben, annál hazafiasabb jelszavakat hangoztatnak, melyekkel cselekvésük merő ellentétben áll s melyeket némelyek a politikai gazdaság, mások tehetetlenségük s gyávasságuk eltakarására használnak. A közéletben a hazugság válik uralkodóvá s mennél ügyesebben s szemérmelenebbül hazudik valaki, annál használhatóbbnak tartják a hatalom cselzajaira. A jellemtelenségre jutalom van kitűzve s természetes, hogy az emberek versenyeznek érte.

A történelem ismétli magát. Mondják meg: nem a mai korszakot írta le a legnagyobb magyar, mikor leírta 75 évvel ezelőtt, hogy milyennek voltak a politikai viszonyok? Széchényi memorálijának ezt a részét fel akartam olvasni az országgyűlésen. — Hatása — ha Bánffy áll a kormánypart élén — úgy se lett volna, most már, ha! a jó Istennek, nincsen rá szükség. De emlékezet okáért feljegyeztem ide.

— a — c z.

Közgazdaság.

× **Jószág-kivitelünk.** Az elmúlt hónapban vasúton elszállítottak tőlünk 70 drb hizott marhát, 358 sertést és 16 tenyész-juhot. — Az elszállított jószág közül 60 drb marha és 16 drb juh a bécsi, a többi jószág pedig a budapesti piacra került. — Biz ez nem nagy kivitel, mert Szentestől egy hónap alatt több marhát és disznót is lehetne elszállítani.

× **Országos vásár.** Kalocsán az országos vásár márczius 12. és 13. napján fog megtartani. — Egészséges helyről bármily jószág felhajtsa meg van engedve.

× **A hernyók elszaporodása.** Még ki sem mentünk a téből, már is jelentést tettek a rendőrkapitányságnál, hogy a kertekben és szőlőkben lévő gyümölcsfákra a hernyók eddig nagyon elszaporodtak. — Miért is a rendőrkapitányság előterjesztést tett a polgármesterhez, hogy hirtelményileg hívja fel a szőlő- és a kerttulajdonosokat, hogy a hernyók elpusztításához már most hozzáfogjanak. Jól teszik, ha védekeznek a kártékony férgek ellen jóelőre, mert ez által maguknak is hasznot tesznek, mivel a gyümölcsöt nem a férgek fogyasztják el. — Különben még azért is jó lesz a hernyózásához hozzálátni, mert aki a felhívásnak eleget nem tesz, azt joga van a polgármesternek meg is büntetni.

Meghívás.

A Szentesi Iparos-Ijyak Önképző-Köre folyó évi márczius hó 19-én vasárnap délután 2 órakor a kör helyiségében (ipartestületi ház) **évi rendes közgyűlést** tart, melyre az önképző-kör tagjai van szerencsém tisztelettel meghívni.

Tárgysorozati:

1. Elnöki évi jelentés és egylet működéséről.
 2. Pénztárnok évi jelentése.
 3. Bizottság jelentése a zárszámadások átvizsgálásáról.
 4. Jövő évi költségvetés megállapítása.
 5. Indítványok tárgyalása.
 6. Alapszabályoknak, valamint házrendnek esetleges módosítása.
 7. Zárszámadások megvizsgálására bizottság kiküldése.
 8. Az egylet tisztviselőinek, valamint a választmányának és rendezőségének egy évre való megválasztása.
 9. Jegyzőkönyv hitelesítése.
- Szentés, 1899. márczius hó.

Rácz Zsigmond,
elnök

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon rokonok, jóbarátok és ismerősök, kik szeretett kedves ferjem február 28-án végbement végtesztamentjeitől megjelentek és ez által fájdalommat enyhíteni szívesek voltak, fogadják ezúton is hálás köszönetemet.

Szentés, 1899. márcz. 3.

Özv. Halász Szabó Antalné
szül. Kürti Eszter.

Anyakönyvi kivonat.

1899. febr. 25-151 márcz. 4-ig.

Házasságra léptek: Zsiga Ferencz Balogh Szabó Mariával, Szabó Ferencz Pardi Mariával, Szász Sandor Kovács Mariával, Czinka János Szelezkei Katalinnal, Sinóros Szabó Mihály Karczagi Szűcs Erzsébettel, Szépe Imre Keresztúri Vilmaival, Fenyvesi István Dóczy Mariával.

Születtek: Szamosközi József, Orgován János, Tóth Lajos, Kotymán Maria, Bazsó Terezia, Lantos Anna, Szamosközi Etelka, Fekete Nagy József, Fodor Imre, Fenyvesi Zsuzsanna, Böszörményi István, Somogyi Ferencz, Fabian Nagy Julianna, Piti Julianna, Sándor Imre, Berényi Lidia, Kiss Antal, Sarkadi Nagy Maria, Molnár Margit, Négyesi János, Hajdu József, Irházi Julianna, Baranyi József, Toth Kálmán, Nagy Julianna, Paszti János, Pusztai István, Füst Molnár halvaszületett leány, Gilicze Lajos, Török Antal, Erdei Miklós.

Elhaltak: Balogh Szabó Mihály 11 napos, hörgőlob. Bokor Lidia 35 éves, tüdővész. Pogány Lidia 79 éves, rák. Pataki József 64 éves, májlob. Mees Balogh Klára 14 éves, tüdővész. Balogh Ferencz 65 éves, tüdőszélhűdés. Horváth Lidia 12 éves tüdőlob. Halász Szabó Antal 41 éves, szervi szívhaj. Fehér Erzsébet 18 éves tüdővész. Tóth János 27 éves, tüdőgümőkór. Molnár Farkas Ignác 41 éves, gyomorrák. Molnár Julianna 27 éves, szivbillentyű elégtelenség. Pádár Klára 50 éves, agyszélhűdés. Kádár Mátyás 79 éves, agyszélhűdés. Dezső Erzsébet 7 hónapos rángöröcs. Juhász Maria 1 hónapos, bélhurut. Bimbó Sándor 80 éves, szervi szívhaj. Dóczy Juszitna 3 hónapos, bélhurut. Turi Nagy János 1 hónapos bélhurut.

Piaczi árak.

Szentés, 1899. márcz. 4.

A mult heti és hét-elei hideg időt langyos idő váltá fel.

A közlekedés poros út mellett akadálytalanul folyik, minel fogva a piac is sokkal népesebb volt a hozatali élénkséggel együtt. — A gaboná-árak a mult hetéhez képest kissé lanyhabbakká váltak.

Az árak következők:

Búza, 77—78 kilós, mm.-ja 9 ft 50—60 kr. 75—76 kilós mm.-ja 9 ft 40 kr.
Árpa köbfe 4 ft 60 kr.
Kukorica köbfe 4 ft 40 kr.; mm.-ja 4 ft 80 kr.
Zab köbfe 3 ft 60 kr.
Tiszta búkköny köbfe 5 ft.
Szalonna mm.-ja 45—46 ft.
Hízott sertés tiszta vágásra 42—43—44 kr.

Özv. Borsos Szabó Józsefné

kispiaczi-útczai háza örök áron eladó.
Értekezni lehet I. tized 712. szám alatt.

Gebei Sándor-örökösök

I. t. 408. számú háza szabadkézből eladó.
Értekezheti ugyanott.

A szentesi bor- és húsfigyasztsági adó-bérlőség

tudomására adja a t. közönségnek, miszerint a Szentesi Takarékpénztár épületében, Szépe Károly nagytörszedej mellett **fő-depójában** mindennemű

kis-üstön főtt pálinkát

tisztán, a legjutányosabb ár mellett szolgáltat ki; továbbá felhívja a közönség figyelmét **kitünő minőségű hegyi- és kerti boraira**, melyek valódi- és tisztaságáért a teljes felelősséget elvállalja.

Egy liter bor ára 30 kr.

A pálinka literje 30 krtól feljebb.

Szentés, 1899. Nyomatott Hollós és Vajda könyvnyomdájában.

Tóth Endre

I. tized 312. számú (Pacher-féle) háza szabadkézből eladó, esetleg szt.-Györgynaptól bérbé kiadó. Értekezheti a tulajdonossal, I. tized 155. sz. alatt, Berczeli Dániel úr házában. 3-1

Kiadó üzlethelyiség.

Dr. Pollák Sándor úr házával szemben egy szép, tágas üzlethelyiség azonnal kiadó és átvehető. Tudakozódni lehet **Stark Nándor** könyvkereskedésében: I. t. 196. sz. alatt.

A szentesi kereskedelmi részvénytársaság felszámoló bizottsága 1899. márczius 9-ikén délután pont 2 órakor a szentesi kir. közjegyző hivatalos helyiségében a részvénytársaság tulajdonát képező értékpapirokat és a künn levő követeléseket nyilvános árverésen eladhatja. Az árverés alá kerülő értékek a nevezett kir. közjegyző hivatalában megtekinthetők; az árverési vételár nyomban kifizetendő.

Értesítés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy

temetkezés-vállalati üzletemet

saját házámból Varga Imre kispiaczi házába helyeztem át, ahol az összes temetkezési czikkék a lehető **legjutányosabb árban** szerezhetők be. — **Érez- és fakoporsók, halotti ruhák, párnák, lepedők, szemfedelek:** szatin-, brokát-, ternő- és bársonyból minden színben kaphatók, úgyszintén selyemből is, továbbá **sírkoszorúk** nagy választékban. Diszes gyászokcsim és lótakaróim a temetkezéshez ingyen szolgáltatnak ki.

Elvállalom a halálórástól kezdve minden rendezést a sir befektetég.

Amidőn ezt a nagyérdemű közönség szives tudomására hozom, — gyász eset alkalmával — becses megrendeléseit és pártfogását kérve, maradtam tisztelettel!

Czibus Bálint,
temetkezési vállalkozó.

4-2-v-6-1

Mindenkint díszlik a híres **MACHLEID-féle kecskeméti arckenöcsöt,**

mely rövid használat után minden aceplót, májfoltot, himlőolajot, porreuszeket és egyéb kellemetlen kitéteket biztosan simlaszt. Az arostep, fatali keljameside szint nyer tőle, a sepharistától meg-
Hajnal-szesz.
Bálsam meggyógyítja minden fájdalmat, így köhögést, reuma, orvostfajalmak, felfűzést, migrén, fogfájást, fűzfájást és hátfájást olyan a legújabbban készült gyógyszer. Még a legrosszabb esetben is, a legújabb készítmény szeszét után a hajnal-szesz, egyből hatásos és leteti volna. Sok ezer elnyomott lelket, a szeszét már ezen szeszkel teljes gyógyulást. Egy üveg ára honosított úttal. Szál 50 kr. Kapható!

Farina Ignác
Mátyás királyi című gyógyszerésztársaság Kezességét és minden nagyobb városi gyógyszerésztársaság.
Főraktár **Török József** gyógyszerész Budapest.